

Planter til gavn for bierne

AF MARIA GRAM-JENSEN, NATURGEOGRAF OG INDEHAVER AF VILDEBIER.DK

Landskabet er blevet mere og mere blomsterfattigt i løbet af de seneste årtier, og der er derfor udpræget mangel på føde til bierne store dele af sæsonen. De utilstrækkelige ressourcer er efterhånden blevet et alvorligt problem. Bierne sulter, og den udprægede næringsmangel svækker deres immunsystem og gør dem modtagelige for sygdomme. Det gælder ikke kun honningbierne – også humlebierne og de enlige bier lider under dette voldsomme pres.

Vi bliver tit opfordret til at plante for bierne for at hjælpe dem med at finde føde i vore mere og mere bifjendske omgivelser. Men hvilke planter skal vi vælge, og hvor kan vi slå de bedste pollen- og nektarkilder op? Til det formål findes der et væld af biplantebøger – de fleste af dem udenlandske. Som regel har de dog en væsentlig ulempe for den almindelige haveejer: De henvender sig til biavlere og er skrevet med honningproduktion for øje!

I oktober sidste år udgav IBRA (International Bee Research Association) imidlertid en ny biplantebog, der råder bod på denne ulempe. *Plants for Bees*, som er udarbejdet af et hold af eksperter under ledelse af William Kirk, gør op med det traditionelle syn på biplanter som honningkilde og flytter opmærksomheden hen på selve bierne og deres brug for føde.

Bogen bygger videre på Frank Norman Howes' klassiker fra 1945, *Plants and Bee-keeping*, som udkom i en revideret udgave efter hans død i 1979. Men det nye opslagsværk har til formål at forbedre vilkårene for alle slags bier, i det mindste hvad angår deres adgang til føde. Det henvender sig nu også til en bredere læserskare: Haveejere, biavlere, naturforvaltere, gartnere og landmænd.

I indledningen får vi et kort overblik over biernes aktuelle situation samt forklaring på, hvorfor de behøver hjælp, og hvad årsagerne til forringelsen af deres fødekilder er. Fakta om pollenets og nektarens værdi for bierne suppleres med et bud på de nødvendige

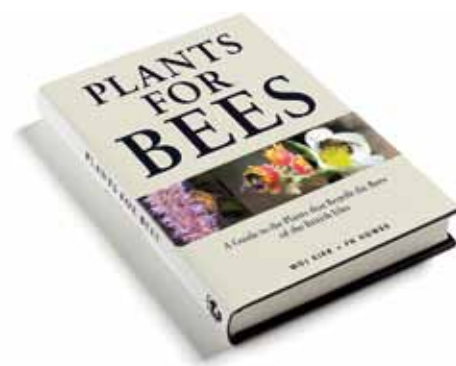
mængder, og der bliver gjort rede for de forskellige plantetyperes værdi for bierne.

De efterfølgende tre kapitler fokuserer på henholdsvis honningbier, humlebier og de enlige bier og indeholder mange spændende fakta om biernes meget forskellige måder at leve. Udvalgte informationer præsenteres i overskuelig tabelform, som eksempelvis en oversigt over enlige bier, der er aktive i forårs-månederne, og de planter, de søger.

Kapitlet om honningbier introducerer læseren til spillet mellem bier og blomster, udpeger honningbiens vigtigste blomsterkilder og fortæller, hvordan biavlere kan hjælpe bierne gennem bedre driftsteknik og sygdomsbekæmpelse. Basale informationer om honningbiernes liv, som f.eks. arbejdsdeling i boet og bisamfundets dynamik i løbet af året og detaljer om biernes fødesøgning, gør det til spændende læsning også for folk, der ikke er biavlere.

De følgende to kapitler, skrevet af Jane Stout og Christopher O'Toole, er spækket med interessante fakta om humlebiernes og de enlige biers livscyklus, redebygning, flyveperioder og foretrukne planter. Læseren forsynes med mange oplysninger, der kan relateres til oplevelser og observationer i haven – dermed er lysten til at få mere at vide om disse fascinerende insekter og deres spisevaner vakt.

Bogens hovedsektion består af over 300 plantebeskrivelser. Det er spændende læsning og en sand guldgrube med detaljerede informationer – især om planternes værdi for bierne. Der omtales biplanter af alle mulige slags: Prydplanter, nytteplanter og vildtvoksende planter, hjemmehørende og indførte planter. For de invasive arter er der anført, hvorvidt de er omfattet af plantningsforbud i Storbritannien. Hvert planteafsnit er udstyret med en lille infoboks, hvor der angives plantefamilie, blomstringsperiode, plantetype (etårig, toårig, staude, busk, træ), om planten regnes til en af Storbritanniens

W. D. J. KIRK OG F. N. HOWES:
Plants for Bees: A Guide to the Plants that Benefit the Bees of the British Isles
International Bee Research Association, 2012
312 sider

vigtige honningkilder, samt hvorvidt den udgør en god ressource for honningbier, for de korttungede humlebier, de langtungede humlebier samt de enlige bier. Ved nogle af planterne kan man desuden læse i beskrivelsen, hvilke slags bier, der besøger blomsterne.

Plant for Bees er en robust, veldisponeret og letlæselig bog med et flot, overskueligt layout og mange smukke billeder. Det er lidt synd, at planterne i bogen ikke er opdelt efter væksttype, men opstillet i alfabetisk orden efter (de engelske) plantnavne. Det berøver læseren muligheden for hurtigt at danne sig et overblik over planter, der bedst egner sig til det aktuelle formål.

Men ved hjælp af referencenøglen bagerst i bogen kan man hurtigt overskue, hvilke planter der vil forbedre biernes føderessourcer i nærheden af bigården, eller vælge de blomster, der især vil forsyne havens humlebier med føde. Bogen er også udstyret med et godt, gennearbejdet indeks, der gør det lettere – navnlig for den danske læser – at finde rundt i de mange plantebeskrivelser.

Selv om bogen henvender sig til et britisk publikum, vil jeg på det varmeste anbefale den til alle danske haveejere og naturentusiaster. Bierne sulter og har brug for vores hjælp!